EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.1.2021
COM(2021) 33 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Ocena Sklepa št. 534/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o zagotavljanju makrofinančne pomoči Tuniziji

{SWD(2021) 8 final}

Maja 2014 sta Evropski parlament in Svet sprejela[1] ukrep makrofinančne pomoči v višini 300 milijonov EUR za podporo Tuniziji pri reševanju plačilnobilančne krize, ki se je po jasminovi revoluciji leta 2011 ter posledični politični in gospodarski tranziciji še poslabšala. Ukrep je bil v celoti izplačan v treh tranšah, in sicer med majem 2015 in julijem 2017.

Za izvedbo naknadne ocene makrofinančne pomoči I (MFA-I) v Tuniziji, na kateri temelji priloženi delovni dokument služb Komisije, je bil kot zunanji izvajalec imenovan ICF v sodelovanju s podjetjem Cambridge Econometrics. Cilj zunanje ocene je bil oceniti ustreznost, učinkovitost, uspešnost, skladnost in dodano vrednost EU ukrepa makrofinančne pomoči. V njej je bil preučen tudi socialni učinek programa in njegov učinek na vzdržnost javnega dolga Tunizije. Zadevna ocena temelji na dokazih, zbranih z različnimi kvantitativnimi in kvalitativnimi raziskovalnimi tehnikami, vključno s posvetovanjem s ključnimi deležniki. Ugotovljenih je bilo več metodoloških omejitev, ki pa ne vplivajo na splošno zanesljivost analize v okviru ocene. Ugotovljena tveganja in omejitve so se ublažile z uporabo širokega nabora virov, različnih tehnik ocenjevanja, alternativnih scenarijev in več krogov povratnih informacij.

Cilj zunanje ocene in delovnega dokumenta služb Komisije je (1) zbrati koristne informacije za prihodnjo uporabo instrumenta makrofinančne pomoči ter (2) zagotoviti preglednost in odgovornost v skladu s finančno uredbo[2] in sklepom o makrofinančni pomoči Tuniziji.

V oceni je bilo ugotovljeno, da je bila MFA-I **ustrezna** z vidika njenih ciljev, finančnih sredstev in strukturnih pogojev. Pogoji politike makrofinančne pomoči so zajemali najpomembnejše reformne izzive v Tuniziji, in sicer: obdavčitev, upravljanje javnih financ, socialno varovalno mrežo, finančni sektor, javni statistični sistem, trgovino. Država je sicer uspešno izpolnila vse dogovorjene pogoje reform, vendar so se pojavile težave na področju socialne varovalne mreže in trgovinskih reform. V zunanji oceni je bilo ugotovljeno, da bi lahko bil pri teh ukrepih dosežen večji napredek, če bi z vidika upravne zmogljivosti in prevzemanja odgovornosti še vedno mlade tunizijske institucije glede na izzive, s katerimi se srečujejo v obdobju politične nestabilnosti, imele na voljo več zmogljivosti. Pri tej ugotovitvi je bila poudarjena tudi potreba po oblikovanju reform na način, ki bi zagotavljal dosegljive cilje, pri tem pa upošteval krhek institucionalni okvir in razdrobljeno politično okolje, ki bi lahko upočasnila izvajanje programa reform, kakor se je zgodilo v obdobju 2015–2017. Dejstvo, da so bili številni pogoji v okviru MFA-I (na področju obdavčitve, upravljanja javnih financ, socialne varovalne mreže in finančnih sektorjev) pozneje dodatno razviti v okviru MFA-II, kaže na skupno namero EU in tunizijske vlade, da se bosta osredotočili na prizadevanja za stalen napredek na teh ključnih področjih reform.

MFA-I je **učinkovito** prispevala k izboljšanju plačilne bilance Tunizije ter podpori fiskalne konsolidacije z zelo ugodnimi finančnimi pogoji in pogoji politike. Makrofinančna pomoč je pokrila približno 11,3 % preostale vrzeli v financiranju za obdobje 2015–2016 in povečala zaupanje v tunizijsko gospodarstvo (z zmanjšanjem stroškov tržnega financiranja in pomočjo pri stabilizaciji nacionalne valute).

MFA-I je bila zasnovana in izvedena **učinkovito** ter je bila **skladna** s širokim okvirom politike, ki usmerja odnose med EU in Tunizijo. Ugotovljena je bila tudi visoka raven zunanje skladnosti z ukrepi drugih mednarodnih donatorjev. Makrofinančna pomoč ni samo prispevala

[1] Sklep št. 534/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o zagotavljanju makrofinančne pomoči Republiki Tuniziji. Na voljo na spletnem naslovu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1476964844762&uri=CELEX%3A32014D0534.

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046.

k „delitvi bremena“ z Mednarodnim denarnim skladom (MDS) in drugimi donatorji v finančnem smislu, ampak je tudi okrepila reforme, ki jih spodbujata MDS in Svetovna banka z uporabo dvojnega pogojevanja in dopolnilnih pogojev. Ne glede na prvotni namen zmanjšanja dvojnega pogojevanja je ocena potrdila, da je bila izbira osredotočanja na ključna področja reform, tudi če so bila obravnavana že drugje, uspešna. Spodbuja se pristop, da se pri sprejemanju prihodnjih ukrepov upoštevajo podobni premisleki.

Dodana vrednost EU se je nanašala predvsem na finančne koristi, zagotovljene tunizijskemu gospodarstvu, pri čemer so zelo ugodni pogoji posojil makrofinančne pomoči omogočili fiskalne prihranke in postopno prilagajanje primarnega javnofinančnega primanjkljaja. Makrofinančna pomoč je na nekaterih področjih reform dodatno podprla reforme, ki jih usmerjata MDS (tj. finančni sektor) in Svetovna banka (tj. reforme socialne varovalne mreže), kar je prispevalo k trajni mobilizaciji lokalnih organov v zvezi s temi vprašanji. Poleg tega je bila MFA-I edini instrument za spodbujanje poenostavljenega sistema napovedi za odmero dohodnine („regime forfaitaire“).

Hipotetična analiza o **socialnem učinku** makrofinančne pomoči je pokazala, da bi bili posredni učinki na socialne razmere v Tuniziji omejeni, če makrofinančna pomoč ne bi bila zagotovljena, nadaljevala pa bi se podpora MDS. Makrofinančna pomoč je imela večji učinek prek *neposrednih kanalov,* in sicer pogojev iz memoranduma o soglasju v zvezi z reformami socialne varovalne mreže.

Nazadnje je bilo v oceni ugotovljeno, da je MFA-I pozitivno vplivala na **vzdržnost javnega dolga Tunizije**. Omogočila je fiskalne prihranke, ki so izhajali iz zelo ugodnih finančnih pogojev ukrepa pomoči, in pomagala Tuniziji pri njeni prilagoditveni poti z ustvarjanjem fiskalnega manevrskega prostora za druge reforme in ohranjanje socialne porabe. Vendar glede na njen razmeroma omejen obseg ni verjetno, da bi odsotnost MFA-I znatno vplivala na vzdržnost tunizijskega javnega dolga.

Zato lahko sklenemo, da je bila MFA-I pomembna za podporo okrevanja gospodarstva Tunizije po jasminovi revoluciji leta 2011 in posledični politični tranziciji, saj je zagotovila fiskalne prihranke in finančne koristi ter okrepila zaupanje zasebnega sektorja. Sveženj pogojev za prejem makrofinančne pomoči je bil v celoti usklajen s povezanim programom MDS in je ustvaril učinek politične krepitve, ki je prispeval k mobilizaciji lokalnih organov v zvezi s ključnimi reformami, tudi na področjih, ki niso zajeta v drugih programih mednarodnih donatorjev. Delovni dokument služb Komisije, ki je podlaga za to poročilo, vsebuje podrobno in celovito oceno ukrepa makrofinančne pomoči.